

Modern mandatçylyk

Category: Kitapcy, Medisina, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Modern mandatçylyk MODERN MANDATÇYLYK

Esasy gep sap saglyk-medisinada ýa waksinada däl...

Meniň bar aladam – ýagty gelejegi gurýan intelligensiýanyň wekillerini halas etmek.

Günbataryň her orta atýan zadyny gepsiz-gürrüňsiz kabul etmek häzirkizaman mandatçylygydyr. Bular Atatürkke hiç hili düşünmändirler!

Aňsady we aňsatçyllygy halaýan, pekgeligi, kinesi çogup duran ýazyjy we okyjy gatlagy döredildi.

Täze ýazyjy tipi bilmäge-öwrenmäge höwesi ýok, diňe söz oýnadyp şyrrygy çykan zatlary gaýtalamak bilen aňsat ýoly saýlap alýar. Çünkü:

Telperde galyp, köpcülige eýermek aňsat, totyguş ýaly gaýta-gaýta käkelän zatlarynyz size mydama baýrak bolup gelýär. Emma, darbazlyk edip akyl ýöretme ýaltalygy wagty gelende akmaklyga sebäp bolýar...

A hakyky ýazyjy diýeniň – okyjysyny kyn ýagdaýda goýýan ýazyjydyr, ol hili pes we aňsat okyjylary edinjek bolmaýar.

Galam işletmek – hereketde bolmakdyr.

Hereket – munuň özi garşylyklaýyn hereketdir, çybygy tersligine büküp oýnamakdyr.

Munuň üçin teoriýany bilmeli.

Hamyrmaýasy, prinsipi ýok ýazyjy praktikada öz-özünden ýitip-ýok bolup gidýändir.

Ýok bolmak – mallaşyp, sürä goşulmakdyr.

Süri – soragyň, sowalyň, netijä gelmegiň, özbaşdak çözgüt kabul etmegiň, ýagny, akyl-paýhasyň ölen ýeridir. Bu, çig-çarsy edara maslahatçylygyndan başga zat däldir.

Hakykat mydama čuňlukdadır, ol atylan «guýusynyň» düýbünden çykarylmagyna garaşar ýatar we ony tapmaga-çykarmaga güýç-gaýrat gerek, işeňñirlik gerek. Şonuň üçinem...

Progressiw adam – gözleýän, tapýan, garşylyk görkezip bilýän,

šeýle-de, ýalñyzlyga döş gerip bilyän adamdyr. Bugün iň uly kemçiligimiz – ýalñyzlykdan, ýeke gal(dyryl)makdan gorkýan galamgäriň ölümidir. Galam ýoredip bilyän adamlarymyz gep-gybat linçinden çekinip, pandemiýa mysaly başymyzdan inderilen resmi ideologiyanyň doğrusyna dogry-ýalñyşyna ýalñyş diýmäge gorkýar. Hiç kimse bilen şahsy oňsuksyzlygym ýok, men diňe hakyky galamgär-progressiw ynsan gözleýarin, tapanymda iň belent mertebä götermekden birjigem gaýra durmaryn...

• **GORKUZYP KÖRLEŞDİRMEK**

Hakykat bilen ýüzleşip başarılyň:

Ýokary okuw jaýlary hiç mahalam rewolýusioner düşunjä öňaýak bolmadylar. Konserwatiwligi-yzagalaklygy goldadylar, götergilediler.

Bugün agyzlaryndan düşmeyän ylym-bilimi ilkinji bolup terk edenler ýokary okuw jaýlary boldy.

Özüňiz aýdyň, bugün leji çykan sözleri gaýtalaýan, kämilleşmegini bes eden, düşünmegi-düşünjäni unudan, global derman öndüriji şereketleriň-kapitalyň penjesine giren, epelesli unwanly “ekran fenomeni” alymsumaklaryň aýdýan her sözünü gözüñizi ýumup goldaýarsyňzmy?

«12-nji sentýabr» harby agdarlysygynyň önümü bolan Ýokary pedagogik guramasynyň (YÖK) biziň ýurdumyzdaky aňyýet repressiýasy nädip ýatdan çykaryldy? YÖK-na garşıy çykyp, amerikan bilim sistemasyň uçurymlaryny el çarpyp goldamak neneňsi ýaman çaprazlyk!

Kapitalizmiň diregi bolan başlangyç ýokary okuw jaýlary hakykatyny hiç kimse görenokmy?

Pandemiýa döwründe bar bilyän zatlary: sanlary-statistiki görkezijileri çișirip adamlary gorkuzmagy ylym sandylar!

(Ykdysatçy, statistikaçy professor **Genewiewe Briand** 2020-nji ýylyň fewral-sentýabr aylarynda ABŞ-nyň Saglygy goraýys ministrliginiň (CDC) web saýtynda berilýän ölüm sanlaryny synlap, kowid-19 ölümleriniň artdyrylyp berilýändigi barada makalalar ýazdy. Bizde munuň mysaly barmy?)

«12-nji sentýabr» agdarlysygynyň, Turgut Özalyň, AKP-niň FETÖ-nyň biziň jemgyýetimizé goýan mirasy:

Bilgini-bilimi ynanja öwürdiler, üstünde jedelleşenoklar.

Biziň isleýänimiz: saglyk-medisinanyň üstünde köptaraplaýyn jedelleşmek. Muny ideologiyadan-syýasatdan aýry göz öňüne getirseňiz, ćeñnegi ýuwdanyňzy bilmän galarsyňz...

• **BILGINI-TEORIÝANY BULAM-BUJARLYGA SALMAK**

Nämedir bir zady çisirip görkezmek üçin hökman başga bir zady kiçeltmek gerek.

Adamzady **Frans Kafkanyň “Öwrülmesindäki”** Samsasyna öwürdiler: baş galdyryp bilmeýän, döredip bilme ukyby ýok we diňe ýaşamakdan başga pikiri bolmadyk hammam sakyrtgasy!

Asyl epidemiýa şu, asyl çip dakmak şu – adam Samsa öwürmek!

Adamlarda durmuşdan doýgunlygy, bizar-peteňligi, ýadawlygy we çäresizligi döredýärler, yzyndanam barça kyn meseleleriň hötdesinden şeydip gelinjegine ynanmagymyza garaşýarlar we muňa “ylym” diýýärler.

Problemalara sebäp bolanlaryň derman-waksına mejburýyetine gepsiz-gürrüňsiz, soragsız-sowalsız boýun egmegimize garaşýarlar. Ýok. Biz kejeňekligimize tutup, soragymyzy bes etmeris.

Usulyna soraglarymyzy bereris.

Serişdesine soraglarymyzy bereris.

Ykdysady-syýasy ugruna soraglarymyzy bereris.

Hawa, birtaraply gegemoniýa garşıy esasy antiwirus – pikirlenmekdir, sorag bermekdir.

Hawa, sanjym (waksinasiýa) önelgesizlik döredýär, aň öndürijiligini-döredijilik ukybyny öldürýär!

Biz bu gezek (mysal üçin) **“sanjymyň sarp edijilik serişdesine öwrülmegine garşıy çykýarys”** diýsek, näme diýjek bolýanomyza pisint etmän bolarlar, dessine biziň garşy myza garalama propogandasyna başlaýarlar. Hiç bir babatda waksinanyň üstünde garşylyklaýyn pikir alyşylmagyny islänoklar!

Gynansak-da, «12-nji sentýabryň» jahlyyét galyndylaryndan goldaw tapýarlar, “waksina duşmanynyň”/ “jady awynyň” ugrunda

pelesaň kakýarlar.

Bir zady bilenoklar:

Ýer ýüzüni zyndana öwürjek bolýanlara garşylyk görkezmämizi hiç haçanam bes etmeris, “**dikme gözegçilere**” boýun egmeris.

Adamy, adamyň mertebesini beýgeltmekden el çekmeris...

“Ylym” ýalanyna duwlanyp, kapitalizmiň eksplutasiýa serişdesine öwrülen saglyga-medisina adamlaryň gaytadan ynam bildirmegi üçin elimizden gelen tagallany ederis. Biziň bar maksadymyz şudur.

“Ylymy” kapitalizme ýesir düşmegiň tüýsüne öwrülmeginden halas ederis.

Özünü intelligensiýanyň wekili saýyan biri adamzadyň we tebigatyň soňuny getirjek bolýanlaryň adamzadyň halassäridigine nädip ynanyp bilyärkä? Nirede galdy nazaryyet? Bilgini-teoriýany bulam-bujarlyga salýanlara-da, goşgudyr hekaýa ýazyp wagtyny geçirýänlere-de ýa-da maşgala, garyndaş, tanyş-biliş arkaly çepçi bolanlara-da ahyr bir gün sözümüzü diňlederis.

Biz bu beýik ýola ýagty gelejegi berkarar etmek üçin çykdyk, şonuň üçin mandatçylygy asla kabul etmeris.

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 09.12.2020 ý. Publisistika